

Grøn bog til udfyldelse

*Kommunenavn: Vordingborg Kommune

*Kontaktperson:

Christina Kaaber-Bühler, ckaa@vordingborg.dk 5136027

Jeres VILDE projektside: [Indsæt URL/link til en side I løbende opdaterer med informationer, billeder, status mv. om jeres arbejde med at gøre jeres kommune for VILD.](#)

www.vildevordingborg.dk

Hvordan forestiller I jer vildskaben udfoldet i jeres kommune om 2-5 år?

I Vordingborg Kommune vil der være rigtig mange initiativer der arbejder for både mere og bedre natur. Så det rækker for vidt at beskrive dem alle her, og vi har derfor lavet nogle nedslag der viser variationen i tiltagene for en vildere natur:

Overordnede initiativer:

- **Lokale frø til nye projekter:** Vordingborg Kommune har gennem de sidste par år gjort en del ud af at producere frø fra lokale bestande af vilde urter. Ved Teknik og Miljø's administrationsbygning er der pt produktion af 33 forskellige arter. På den måde kan der arbejdes med specifikt sammensatte blandinger til forskellige formål (jordtyper etc) I 2020 blev frøene bl.a. anvendte i to projekter ved Geddefabrikken ved Tubæk å og på Jordbassinerne i Stege.

Men vi høster også fra lokale naturlokaliteter, hvor det høstede materiale tørres og sorteres. I 2020 producerede vi 1000 kg frø til udsåning på denne måde. Dette arbejde er banebrydende i Danmark og har krævet megen tilpasning med maskiner ect. da det på ingen måde er standart opgaver.

- **Rådgivning til borgere og virksomheder + borger til borger oplæring:** Vordingborg mener det alvorligt, når vi siger, at det er en udvikling vi skaber sammen. Derfor tilbyder kommunens naturmedarbejdere grundejere, boligforeninger og virksomheder rådgivning om hvordan de kan komme i gang med biodiversitetstiltag. Vordingborg Kommune har startet et samarbejde med dygtige og engagerede borgere, der brænder for at videregive deres viden om vilde haver. Så borgere kan få hjælp hos gruppen af frivillige havementorer.
- **Vordingborg Kommune tager borgerne med i felten:** Vores erfaring er, at selvom borgerne kan læse en masse på nettet og se gode TV om vilde haver, så er det mest effektive at have den direkte dialog i felten. Så der

arrangeres workshops, studieture og frøsamlings, der skal inspirere borgerne til at omlægge deres haver.

Projekter rundt i kommunen:

- **Knudshoved:** Storskala naturprojekt hvor knap 300 ha tidligere landbrugsjord udtages permanent til natur. De naturlige processer og dynamikker genindføres bl.a. ved at stoppe dræning og indføre ekstensiv helårsgræsning med heste og kvæg. Ved udgangen af 2021 vil 82 ha !! være tilsået med frø fra lokale kilder. Dette er helt sikkert Danmarks rekord. Se: <https://vordingborg.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=a8d3bbb405047deaf6a1b3d2694e16b>
- **Bårse søerne** – en gammel grusgrav er blevet til naturguld: i den tidligere grusgrav er der i dag et helt utroligt blomster hav og det summer af liv. Bl.a. er den smukke blodplet talrigt repræsenteret. Men også sjældenheder som Prikklæbet Gøgeurt og Blåtøppet Kohvede. Der gøres en aktiv indsats for at få friluftsliv og naturen til at eksistere side om side.
- **Store Holm og Lille Holm** - øpleje for de jordrugende fugle: I Præstø Fjord midt i et Natura-2000 område ligger to små øer, ideelle for jordrugende havfugle. Den nok mest spektakulære ynglefugl på øen var Rovterne der lagde æg der forrige år. Vordingborg Kommune sejler hvert forår får til øerne for at holde vegetationen nede så øerne ikke gror helt til med tagrør.
- **Vordingborg Kommune er hotspot for sjældne padder:** Klokkefrø, Strandtudse, Løvfrø og Grønbroget Tudse er nogle af de arter der findes i kommunen. De kommende år er der nye samarbejder med private lodsejere om naturgenopretning for sjældne arter bl.a. på Møn og Bogø. I disse projekter prioriteres altid en bred indsats og ikke blot gravning af vandhuller. Ekstensiv græsning omkring vandhullerne er afgørende. Der er stor efterspørgsel fra private lodsejere for at indgå samarbejde med kommunen. I 2021 er der foreløbig etableret et nyt habitat ved Oddermosen på Møn på ca. 10 ha med helårs afgræsning og reetablerede vandhuller.
- **Jungshoved:** I Jungshoved har borgerne besluttet af forvandle deres fodboldbaner til folkepark med fokus på biodiversitet. Der skal stadig være et par mindre fodboldbaner, med store dele af fælles og private arealer er udlagt til vildere natur. Det sker i et samarbejde mellem kommunen og lokale ildsjæle.
- **Vild Med Vilje – Dynamisk Driftplaner:** Vordingborg Kommune er Vild Med Vilje partner og arbejder aktivt for at gøre både egne og borgernes arealer mere vilde. Der er netop gennemført en borgerundersøgelse, hvor flertallet

ønsker 'at skal naturen råde'. Derfor er der politisk vedtaget nye driftsplaner for de kommunale områder, der skal implementeres de kommende 4 år. Fremover vil der derfor komme langt flere vilde urter, dødt ved, sten og kvas. Disse tiltag bliver formidlet til borgerne, så de bliver inspireret til at gøre deres haver mere vilde.

- **Vildere vandløb og mere naturlig hydrologi:** Der arbejdes på at gøre vandløb, søer og vådområder mere naturlige, ved at åbne dræn, genslynge åer og lade tidligere vådområder blive våde igen. Desuden fjernes barriere af grene og blade i vandløb, så ørreder uhindret kan gå op og gyde.
- **Geddefabrikken ved Tubæk Å:** Vordingborg Kommune har lavet Danmarks første Geddefabrik. En Geddefabrik er et kunstigt skabt gydeområde, skabt ved, at dæmme vandet op til en lavvandet sø. Gedderne lever i brakvandet omkring Vordingborg Kommune, men har ikke haft optimale betingelser da deres gydesteder forsvandt i sidste halvdel af 1900-tallet. Det er håbet, at gedderne igen vil svømme i fjorde og farvandene omkring Vordingborg.

*I bliver Danmarks VILDESTE kommune fordi:

Vi laver ny og bedre natur på store skala og små arealer

Vi inddrager både private og offentlige arealer

Kommunen hjælper borgere og virksomheder i gang, ved at give individuel rådgivning og starthjælp til vildere haver, marker og fællesarealer.

Vi mener det alvorligt når vi siger, at Kommunen og borgerne skaber udviklingen sammen

Hvis vi havde 1 million til VILD natur, ville vi frikøbe arealer til vild og vedvarende natur. Vi har flere projekter i kikkerten, som vil kunne realiseres ved hjælp af denne præmie. Fælles for projekterne er, at der er fokus på mange arter og dynamisk processer bl.a. med helårsgræsning. De nye naturarealer vil sikres permanent eksempelvis med en tinglysning.

Jeres besvarelser fra Grøn bogen deles på www.dkvild.dk.